

Морфолого-анатомічне дослідження підземних органів *Syringa vulgaris* L.**Попик А.І., Сіра Л.М., Кисличенко В.С., Король В.В.***Кафедра хімії природних сполук**Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна**e-mail: cncvc@mail.ru*

Одним з найбільш улюблених і розповсюджених декоративних кущів на території України є бузок звичайний (*Syringa vulgaris* L.). Бузок звичайний – цінна лікарська, ефіролійна медоносна та декоративна рослина [2]. Застосування цієї рослини в медичній практиці зумовлене вмістом значної кількості різноманітних біологічно активних речовин (полісахаридів, флавоноїдів, іридоїдів, лігнанів, кумаринів, фенолоспиртів, гідроксикоричних кислот, дубильних речовин) [3,4].

З метою стандартизації сировини бузку звичайного, нами було досліджено морфолого-анатомічну будову підземних органів рослини.

Об'єктом дослідження були корені та кореневища бузку звичайного. Експеримент проводився на 5 серіях сировини, зібраній осінню 2012 року у Національному ботанічному саду ім. М. М. Гришка НАН України (м. Київ). Мікропрепарати готували з висушеної розмоченої та свіжозібраної сировини, фіксованої в суміші спирт-гліцерин-вода (1:1:1) за загальноприйнятими методиками [1]. Препарати вивчали під світловим мікроскопом «ЛОМО Микмед 1» при збільшенні в 60-400 разів; результати фіксували за допомогою фотокамери «SCIENCELAB 10.0 MPix Color CMOS digital camera» з подальшою комп'ютерною обробкою отриманих фотознімків.

Система підземних органів бузку звичайного складна. Вона залежить від віку куща, способу розмноження (при вегетативному розмноженні формуються кореневища). Так, на першому році розвивається система головного кореня і гіпокотіль (коренева шийка) з придатковими коренями. Надалі утворюється змішана коренева система головного і придаткових коренів, які у подальшому стають домінуючими для бузку звичайного. Корені циліндричні, прямі або дещо зігнуті, кривуваті, товщиною 10-15 мм. Поверхня світло-коричнева, бурувата. Пробка лускувата, місцями лузається та злущується. На зламі корені світло-телесні, волокнисто-зернисті, з помітними річними кільцями.

Будова головного і придаткових коренів бузку звичайного безпучкова. В перидермі спостерігається багат шарова пробка і вузька, 1-2-шарова фелодерма. Корок 3-4 шаровий з ледь потовщеними скорковілими оболонками. Найбільшу площу займає деревина із променистим

розміщенням судин і трахеїд та 1-3-рядними серцевинними променями. Твердий луб репрезентований щільними тяжами луб'яних волокон і дрібними склереїдами округлої чи овальної форми, які чергуються з масивами провідних тканин. Прошарки між кільцями товсто- і тонкостінними елементами лубу складає крупноклітинна паренхіма з великими простими крохмальними зернами. Камбій багаторядний, добре помітний. Серцевинні промені містять крохмальні зерна.

Досліджено морфолого-анатомічну будову підземних органів бузку звичайного та встановлено основні діагностичні ознаки досліджуваної сировини. Отримані результати є відповідним розділом проекту методик контролю якості на корені та кореневища бузку звичайного.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Основы микротехнических исследований в ботанике: Справочное руководство / Р.П. Барыкина, Т.Д. Веселова, А.Г. Девятов и др. – М.: Изд-во МГУ, 2000. – 127.
2. Горб В. К. Сирени на Украине / В. К. Горб – К. : Наук. думка, 1989.– 160 с.
3. Куркин В. А. Фенилпропаноиды – перспективные биологически активные соединения / В. А. Куркин. – Самара : Изд-во Сам. Г.М.У., 1996. – 80 с.
4. Куркин В. А. Фармакогнозия / Куркин В. А. – Самара : ООО «Офорт», 2004. – 1180 с.